

Забезпечення ринкової трансформації олійно-жирового комплексу, базових змін в розміщенні, реструктуризації і підвищенні ефективності виробництва розглядається як загальнодержавний проект, а не як функція будь-якого міністерства. Зміцнення позиції українського олійно-жирового комплексу на внутрішньому і зовнішньому ринках залежить від стратегічного, обґрунтованого регулювання, стійкого функціонування і розвитку економічних систем різного рівня, запровадження ефективного організаційно-економічного механізму здійснення прогресивних змін, формування правової основи для проведення ефективної інноваційно-інвестиційної політики. [4, с. 119]

З метою удосконалення регулювання діяльності олійно-жирового комплексу, посилення його конкурентних переваг поряд з реформуванням організаційної і управлінської структури та системи взаємодії комплексу з регіонами в необхідно здійснити ряд заходів. До них відносяться: застосування високоефективних методів діяльності, технологій, нових товарів та послуг; поліпшення матеріально-технічної бази з використанням лізингових схем фінансування; вивчення стану і перспектив розвитку товарної кон'юнктури національного, регіональних і зовнішніх ринків; орієнтація галузі на вимоги ринку; активний вплив на формування ринку олійно-жирової продукції; стимулювання збуту

Література

1. Веклич О.О. Формування економічного механізму сталого розвитку України / О.О. Веклич // Вісник НАНУ. – 2000. – № 2. – С. 3–16.
2. Осташко Т.О. Ринкова трансформація аграрного сектора / Т. Осташко. – К.: Фенікс, 2004. – 280 с.
3. Школьнік О.О. Організаційно-економічні механізми управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств: [монографія] / О.О. Школьнік. – Умань: Видавництво Уманського державного аграрного університету, 2007. – 308 с.
4. Янків М.Д. Організаційно-економічний механізм розвитку і функціонування АПК України: [монографія] / М.Д. Янків. – Львів: Коопосвіта, 2000. – 450 с.

УДК 338.439.5

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА В УКРАЇНІ

Пилявець В.М. – к.е.н.; Білозір В. – ст. 5 курсу, гр. ОПДзmvn-11
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Умови та родючі землі України сприяють вирощуванню зернових культур і дозволяють отримувати високоякісне продовольче зерно в обсягах, достатніх для забезпечення внутрішніх потреб і формування експортного потенціалу. Зернове господарство України є стратегічною і найбільш ефективною галуззю народного господарства. Зерно і вироблені з нього продукти становлять основу продовольчої безпеки держави

Виробництво зерна в Україні традиційно належить до стратегічних галузей розвитку не тільки сільського господарства, а усього народногосподарського комплексу країни. Разом з цукробуряковим та олієжировим підкомплексом зернове господарство відноситься до основних пріоритетів розвитку агропродовольчого сектора економіки держави, є важливим джерелом прибутковості сільськогосподарських підприємницьких структур, що зумовлюється

наявністю сприятливих ґрунтово-кліматичних умов, які у поєднанні з біологічними, організаційно-технологічними особливостями зерновиробництва, споконвічною високою хліборобською майстерністю українського селянства, дали світову славу Україні як традиційної житниці.

У нинішніх складних економічних умовах, незважаючи на всі труднощі і військову агресію, агропромисловий комплекс став єдиною галуззю української економіки, яка в минулому році збільшила обсяги виробництва та експорту. [2, с.5]

Так в Україні в 2015 році зібрали 59,96 мільйона тонн зернових і зернобобових, що на 6,1% менше, ніж в 2014 році. Зокрема, урожай пшениці в 2015 році збільшився на 9,9%, до 26,5 мільйона тонн, ячменю – скоротився на 8,5%, до 8,3 мільйона тонн, а кукурудзи – зменшився на 18,5%, до 23,2 мільйона тонн.

На продовольче зерно довелось 45,5% валового збору (27,3 мільйона тонн), на фуражне – 54,5% (32,7 мільйона тонн)

Валовий збір соняшнику, за даними Держстату, минулого року склав 11,2 мільйона тонн, що на 10,2% більше, ніж у 2014 році. Ріпаку зібрано 1,7 мільйона тонн (на 20,8% менше), а сої – 3,9 мільйона тонн. [4].

Зернове господарство України в останні роки відзначається суттєвою експортною складовою. За обсягами експорту пшениці Україні належить шосте місце в світі (близько 7% від обсягу світової торгівлі), а за обсягами експорту ячменю вийшла в світові лідери (частка на світовому ринку складає 36%). Україна має реальні перспективи зміцнити свої позиції як найбільший світовий експортер зерна і зробити вагомий внесок у подолання світової продовольчої кризи. Протягом наступних п'яти років в країні планується виробити до 80 млн. тонн зерна і понад 30 млн. тонн експортувати

Вітчизняний зерновий експорт складається переважно із зерна пшениці, ячменю й кукурудзи, причому здебільшого у фуражній формі. Зерно пшениці — найважливіший сільськогосподарський об'єкт міжнародної торгівлі. За даними Міністерства аграрної політики України, експорт пшениці в 2015-2016 маркетинговому році становитиме 15,9 млн тонн, кукурудзи - 16,9 млн тонн, ячменю - 3,7 млн тонн, інших культур – 0,3 млн тонн.

Основними країнами-імпортерами українського зерна є Єгипет, Китай, Саудівська Аравія, Іспанія, Південна Корея, Іран, Ізраїль, Туніс.[4]

Компаніями, які вийшли на провідні ролі в експорті зерна України, є: «Нібулон», «Кернел», «Серна», «Миронівський хлібопродукт», «Райз».[3]

Разом з тим на українському зерновому ринку є ряд насущних проблем які потребують негайного вирішення:

1. Корупція на ринку державних закупівель зерна до Держрезерву та Аграрного Фонду.

2. Неефективна експортна інфраструктура. На даний час елеватори і порти переповнені зерном.

3. Інфраструктура експорту морем розвинена дуже погано. Водяний шлях до

портів Азовського та Чорного морів (по Дніпру) практично не діє; елеватори в річних дніпровських портах перебувають негативному стані; при проектуванні мостів можливість проходу барж, як правило, не враховується. Залізниця, фактично, залишається єдиним монопольним перевізником, і тому там спостерігається багато зловживань.

4. Вартість зберігання зерна на елеваторах є високою, інфраструктура зберігання є досить старою і неефективною, втрати при зберіганні дуже високі. Українські елеватори зловживають своїм монопольним становищем.

5. Несталість і досить великі коливання цін на зерно. Це спричинене не тільки різницею попиту й пропозиції, а й двома іншими важливими причинами – обмінний курс і світова ціна на пшеницю.

6. Скорочення попиту на зерно як корму для тваринництва [2,с. 300]

Тому ефективна державна політика держави щодо умов для ефективного функціонування зернового ринку має будуватись в наступних аспектах:

- ефективна системи податкового та митно-тарифного регулювання;

- створення системи моніторингу та прогнозування ринку, пошук перспективних ринків збуту та просування зерна на зовнішні ринки;

- стимулювання ринкового попиту та пропозиції на зерно;

- формування і функціонування інфраструктури ринку, системних та програмних підходів до розвитку ринку;

- захист інтересів вітчизняних товаровиробників при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;

- захист економічної конкуренції та забезпечення прозорості ринку;

- формування необхідної законодавчої та нормативно-правової бази.

Сприятливі умови, інноваційні розробки в галузі насінництва, новітні технології вирощування, високий попит на внутрішньому та світовому ринках дають підстави, щодо можливого збільшення виробництва зерна в державі до 60–65 млн. т. при внутрішній потребі до 30,0 млн. тонн. Отже, потенціал України, на ринку зерна є колосальним.

Література

1. Гайдуцький П. І. Нелегко освоювати цивілізований ринок зерна / П. І. Гайдуцький // Зерно і хліб. – 2004. – № 1. – С. 4–6.
2. Тимошенко М.М. Стан та перспективи торгівлі України зерном на світовому ринку / М.М. Тимошенко // Всеукраїнський науково-виробничий журнал ЖНАУ Інноваційна економіка. – 2012. – № 32. – С. 298-302.
3. Крупнейшие зернотрейдеры Украины [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : http://www.agroua.net/news/news_24610.html.
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики www.ukrstat.gov.ua

УДК 330.341

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Гриник О.І. – викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Важливу роль в розвитку економічного середовища підприємства відіграють інновації. Впровадження та застосування інновацій в діяльності підприємства сприяє активізації інвестиційного процесу, впровадженню нових технологій, використанню передового зарубіжного досвіду, розвитку виробничої, торговельної, комерційної та іншої діяльності. Інноваціям належить вагоме місце в ринковій частці ведення бізнесу. Висока динаміка суспільних потреб, науково-технічного прогресу, інтенсивність конкуренції та інші чинники середовища вимагають від усіх учасників ринку активізації інноваційної діяльності. Інновації вирішують широкий спектр питань, які розраховані на якісні зміни в діяльності підприємства.

Інноваційний фактор стає вирішальним для забезпечення сталого розвитку національної економіки, зниження залежності держави від критичного імпорту, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції і активізації експортної діяльності. Тому у сучасному глобалізованому світовому господарстві країни, які володіють інноваціями, посідають передові позиції стосовно розвитку економіки та соціальних стандартів життя людей.

Необхідність залучення інновацій виступає як головна вимога сучасності. Саме тому проблеми інноваційної сфери діяльності господарюючих систем висувуються в розряд першочергових задач в структурі економічних досліджень.

Розвиток теорії й практики інноваційної діяльності досліджували зарубіжні вчені, серед яких: П.Н. Завлін, Н. Мончев, В.М. Нестеров, І. Перлакі, В.О. Проскуріна, Б.

Твісс, В.І. Ткач, А.Є. Тухтарова, П. Уайт, Р. Фостер, В. Хартман, В.Е. Шукшунов, Й.А. Шумпетер та ін. До наукового лексикону термін інновації вперше ввів Й. Шумпетер, що в буквальному перекладі означає "втілення наукового відкриття, технічного винаходу в новій технології або новому виді виробу". А.В. Гриньов трактував, що новацію потрібно розглядати як певне ціле, неподільне, однорідне і тотожне самому собі протягом усього життєвого циклу нововведення [2].

В умовах конкуренції активна інноваційна діяльність підприємств дедалі більше визначає успіх підприємницької діяльності в сфері нововведень. Нові ідеї та продукти, нові технології й організаційні рішення виводять підприємства з кризових ситуацій і гарантують їм фінансову стабільність.

Відповідно до Закону України "Про інноваційну діяльність" № 40-IV 04.07.2002 зі змінами і доповненнями, згідно з іншими внесеними Законами України, інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і соціальної сфери [1].

Інновації є тією рушійною силою, яка є необхідною умовою функціонування підприємства, завдяки якій воно в змозі впроваджувати різні новації залежно від їх типу (організаційна, технологічна, інформаційна, фінансова, комбінована, що призводить до: зниження витрат на виробництво практично за всіма статтями витрат (знижуються норми розходів